

CENTRALISATIE VAN KASRESERVEMIDDELEN: EEN CONTROVERSIELE BELEIDSMATREGEL
Bijdrage van A.R. Caram aan de discussie over de aangekondigde aanpassing van de monetaire kasreserveregeling van de Centrale Bank van Suriname, Utrecht, 3 juni 2019.

=====

Inhoud:

1. Inleiding
 2. Voordelen en risico's van de centralisatie van de bancaire vreemde valuta
 3. De financiële soliditeit van de Centrale Bank van Suriname
 4. De positie van de Bank als autonome monetaire autoriteit
 5. De verdere institutionele versterking van de Bank
 6. De relevantie van de afspraken met de Surinaamse Bankiersvereniging
 7. Een alternatief voorstel voor centralisatie van de vreemde valutakasreserves
- =====

1. Inleiding

De algemene banken hebben al vreemde valutarekeningen bij de Centrale Bank van Suriname ("de Bank") en storten deviezen op deze rekeningen wanneer het hen goed uit komt. Recente persberichten melden dat banken, verenigd in de Surinaamse Bankiersvereniging, thans formele overeenstemming hebben bereikt om mee te werken aan het onder beheer plaatsen van hun vreemde valuta kasreserves bij de Bank. Vooralsnog betreft het de helft van de betreffende dollar- en het totaal van eurokasreserves.

De banken hebben echter strikte voorwaarden gesteld aan het verlenen van bedoelde medewerking. Hiermee beogen zij in essentie de veiligheid, de kwaliteit, het rendement en het deugdelijk administratief beheer van de belegde kasreserves te borgen. Een en ander is vastgelegd in het nieuwe Algemeen Voorschrift "Kasreserve regeling voor deviezenbanken in Suriname betreffende het vreemde valutabedrijf". In het kader van mijn betoog is vooral de onderstaande voorwaarde van belang:

" De vreemde valuta kasreserve middelen worden op aparte bankrekeningen van de CBvS geplaatst bij een buitenlandse bank met minimaal een A rating, de middelen zijn alleen bedoeld als reserve voor de banken; het mag nergens anders voor worden aangewend (zgn. 'ring-fencing')".

De persberichten hebben een brede publieke discussie op gang gebracht over het Algemeen Voorschrift, waarbij de meningen sterk uiteenlopen. De initiatiefnemers van het voorschrift wijzen op de solvabiliteitswinst die hieruit zou voortspruiten voor de bancaire sector. Tegenstanders maken zich zorgen over de veiligheid van de vreemde valuta deposito's en over het risico van averechtse marktreacties.

Tegen deze achtergrond is mij van diverse zijden gevraagd hoe ik tegen deze discussie aankijk. Om een gefundeerd oordeel te vormen, heb ik een analyse gemaakt van enerzijds de potentiële voordelen die concentratie van de vreemde valutakasreserve bij de Bank biedt. Anderzijds ben ik nagegaan welke risico's de concentratie in zich bergt. De vraag is dan wat hiervan naar verwachting de saldo-uitkomst zal zijn.

Ik ga ook na of de bezorgdheid van de tegenstanders terecht is. Van belang hierbij is de vraag of de Bank in staat zal het Algemeen Voorschrift steeds na te leven, gegeven haar huidige financiële positie, haar reputatie in de maatschappij en het algemeen economisch-financieel omgevingsklimaat. Voorts geef ik mijn mening over de vraag of de voorwaarden gesteld door de Surinaamse Bankiersvereniging deze bezorgdheid zullen kunnen matigen.

Op basis van de uitkomst van mijn analyse presenteer ik tenslotte een voorstel voor een alternatieve strategie voor de concentratie van de kasreservemiddelen.

2. Voordelen en risico's van de centralisatie van de bancaire vreemde valuta

In diverse landen (en dan vooral in landen in ontwikkeling) zijn de bancaire vreemde valutagelden krachtens een wettelijke regeling betreffende het buitenlandse deviezenverkeer goeddeels en soms geconcentreerd bij de centrale bank. Aruba is een sprekend voorbeeld van een dergelijk land. Daar is slechts bijna 10 procent van de netto buitenlandse activa van de bancaire sector in handen van de commerciële banken, die deze activa benutten als werkkapitaal bij hun reguliere bedrijfsvoering. Zo nodig vult de centrale bank dit werkkapitaal aan. Om deze aanvulling te borgen beschikt zij over een ruime vreemde valutapositie.

In deze landen mag de centrale bank de door banken aan haar overgedragen deviezen beschouwen als onderdeel van haar bruto internationale reserves, die onvoorwaardelijk inzetbaar zijn bij de uitvoering van het monetaire beleid en bij het fungeren van lender of last resort in het kader van de borging van de stabiliteit van de bancaire sector. Een dergelijke concentratie kan schaalvoordelen bij het beheer van bedoelde reserves genereren, alsook de effectiviteit en de slagkracht van de monetaire beleidsvoering vergroten. Bovendien verhoogt een comfortabel reservebezit het publieke vertrouwen in de waardevastheid van de nationale munt, alsook het aanzien en de reputatie van de centrale bank. Hier ligt naar mijn oordeel het grootste materiële voordeel van de concentratie van de bancaire vreemde valutagelden.

Er moet echter een aantal condities zijn vervuld om de aangeduide voordelen daadwerkelijk te verkrijgen. Zo dient de centrale bank een wijs beleid te voeren en mede daardoor een degelijke track record te hebben opgebouwd van consistente en transparante uitvoering van haar wettelijke taakopdracht tot het bevorderen van de stabiliteit in de interne en externe waarde van de nationale munt en van hoedster van de stabiliteit van het financiële systeem. De reputatie en het publieke vertrouwen in de centrale bank moeten ongeschonden en boven twijfel verheven zijn.

Onderliggende factoren die op hun beurt van invloed zijn op de reputatie en het publieke vertrouwen in het doelmatig functioneren van de centrale bank zijn onder meer de mate van haar financiële soliditeit, de mogelijkheid tot het de facto onafhankelijk opereren ten opzichte van de overheid, alsmede de stabiliteit in het macro-economisch en financieel klimaat tot uitdrukking komend in onder andere een structureel houdbaar en verantwoord budgettair beleid. Naarmate deze reputatie en dit vertrouwen minder zichtbaar aanwezig zijn, zal het gezag van de centrale bank navenant minder zijn.

Toegespitst op het hier aan de orde zijnde thema, is de kernvraag of marktpartijen op basis van objectieve criteria er vertrouwen in hebben dat de interne structuur en positie van de centrale bank sterk genoeg is om haar te belasten met de uitvoering van de functie van beheerder van de bancaire

vreemde valutagelden. De vraag is ook of eventueel bestaande fundamentele onevenwichtigheden en risico's in de economie voldoende beheersbaar zijn. Een deskundige interne bedrijfsvoering en een gunstig omgevingsklimaat zijn op hun beurt bepalend voor de vraag of de centrale bank naar redelijke verwachting in staat zal zijn de eerder aangeduide voordelen van de concentratie van de beschikbare bancaire vreemde valuta per saldo daadwerkelijk te kunnen realiseren..

Beantwoording van de hier gestelde vragen is niet makkelijk, omdat het een grondige analyse vereist van de mate van soliditeit, alsook van het algemeen economisch en financieel omgevingsklimaat, en van de beleidsvoornemens en de betrouwbaarheid van de betrokken beleidvoerders en andere marktspelers. De daarvoor benodigde achtergrondinformatie is lang niet altijd in voldoende mate publiekelijk beschikbaar. Bovendien baseren analytici en commentatoren hun oordeel te vaak op valide en strikte financieel-economische overwegingen en argumenten, wat kan leiden tot het toekennen van verschillende gewichten aan het belang van de voor- en nadelen van de centralisatie, wat bijgevolg leidt tot uiteenlopende conclusies. Vaststaat wel dat de antwoorden op de vragen van land tot land en van tijd tot tijd verschillen.

3. De financiële soliditeit van de Centrale Bank van Suriname

Na de voorgaande algemeen gearde beschouwingen, ga ik nu in op de specifieke situatie in Suriname. Allereerst draag ik enkele bouwstenen aan om de vraag te kunnen beantwoorden of de Bank in aanvaardbare mate voldoet aan de boven aangeduide conditie van financiële soliditeit. Ook hier word ik geconfronteerd met een gebrek aan achtergrondinformatie. Gepubliceerde gedetailleerde cijfers over haar bedrijfseconomische positie en een diepgaande kwalitatieve analyse van deze positie ontbreken. Recente jaarverslagen zijn nog niet gepubliceerd. Een en ander gaat ten koste van de transparantie en van het afleggen van verantwoording aan het publiek over het gevoerde beleid.

Indicatief is echter dat het eigen vermogen van de Bank na het bereiken van een hoogtepunt van positief SRD 563 miljoen per eind 2011 terugliep tot negatief SRD 592 miljoen per ultimo april 2019. Zie tabel 1 van de macro-economische statistieken op haar website. Er zijn berichten dat de omslag van een positief naar een negatief eigen vermogen in belangrijke mate het gevolg was van geleden verliezen op buitenlandse valutatransacties.

Voor het beoordelen van de financiële positie van de Bank in de vreemde valuta sfeer is het beloop van de door haar beheerde internationale reserves relevant. Deze reserves verminderden van een hoogtepunt van US\$ 1.008 miljoen per eind 2012 tot US\$ 573 miljoen per ultimo april 2019, het meest recente op de website van de Bank gepubliceerde cijfer. Zie tabel 6. Het laatstgenoemde bedrag is nog geflatteerd, mede omdat de opbrengst van vooral door de overheid aangegane buitenlandse leningen deels op de balans van de Bank is neergeslagen. Dit brengt met zich mee, dat zij te zijner tijd deviezen beschikbaar zal moeten stellen voor het financieren van bestedingen en voor het verrichten van aflossingen op de leningen, wat gepaard zal gaan met afname van de reserves.

Recente gegevens over de dekking van de kortlopende verplichtingen van de Bank door de gouden deviezenreserves zijn nog niet gepubliceerd. Deze variabele is een belangrijke indicator voor haar liquiditeitspositie. Tot begin jaren tachtig van de vorige eeuw schommelde de dekking steeds ruim boven de 100%, maar schrompelde daarna vrijwel volledig in, als gevolg van de monetaire

financiering van buitensporige budgettaire tekorten. Zij lijkt zich de afgelopen tijd wat te hebben hersteld mede door de ombuiging van de dalende trend in de internationale reserves en de appreciatie van de koers van de Amerikaanse dollar, maar zij is nog beneden het uit economisch oogpunt bevredigend te achten niveau.

Hier komt bij dat de internationale reserves een onvolledig beeld geven van de liquiditeit van de Bank in de vreemde valuta sfeer. Haar netto vreemde valutapositie is daarvoor een betere indicator; zij omvat het saldo van de korte termijn buitenlandse activa en passiva. Zowel als gevolg van de daling van de internationale reserves en van de stijging van de buitenlandse schuld van de Bank, alsook in samenhang met de appreciatie van de koers van de Amerikaanse dollar, is deze positie verkleind van een hoogtepunt van circa US\$ 820 miljoen per eind 2012 tot slechts US\$ 210 miljoen.

Voorgaande cijfers indiceren dat zowel in de eigen valuta- als in de vreemde valutasfeer de solvabiliteit en de liquiditeit van de Bank zorgpunten vormen. Een eventuele liquiditeitskrapte in de eigen valuta sfeer kan in principe steeds worden opgevangen en wel door eenvoudigweg extra geld te scheppen. Dit is echter geen reële optie, omdat dan de Bank zelf het risico van ondermijning van haar wettelijke taakopdracht vergroot. Intoming van geldschepping is dan ook bij voortdurend vereist.

In de vreemde valuta sfeer heeft de Bank uiteraard niet de mogelijkheid van geldschepping. Een overeen te komen overdracht van een deel van de monetaire kasreserve zal evenmin de slagkracht van het monetaire beleid vergroten, indien deze reserve niet door de Bank mag worden benut als financieringsbron, zoals met de Surinaamse Bankiersvereniging lijkt te zijn afgesproken. Ik kom hier later op terug. Het laatste verbod ontkracht in materiële zin het belangrijkste voordeel dat voorstanders van het Algemeen Voorschrift toeschrijven aan de centralisatie van de bancaire vreemde valuta kasreservemiddelen. Ook hierop kom ik later terug.

Het bovenstaande indiceert dat de Bank nog niet voldoet aan de eerder gestelde conditie van financiële soliditeit, ondanks verbeteringen die zich in de afgelopen drie jaren hebben voltrokken. Verdere versterking van de financiële positie van de Bank is dan ook noodzakelijk om haar functie van lender of last resort naar behoren te kunnen vervullen. Daartoe is herkapitalisatie van de Bank vereist. Zij dient bij voorkeur te geschieden door overdracht van vreemde valuta door de Staat aan de Bank. Haar netto vreemde valutapositie is immers zoals aangegeven thans aan de uiterst magere kant. Een kapitaalinjectie zal haar financieel kwetsbare en afhankelijke positie verminderen, haar functioneren als monetaire autoriteit verbeteren en het publieke vertrouwen in haar doen herleven.

4. De positie van de Bank als autonome monetaire autoriteit

Een additioneel punt van zorg is dat de Centrale Bank in historisch perspectief een negatieve track record heeft opgebouwd met betrekking tot haar functioneren als hoedster van de waarde van de nationale munt. Ook als hoedster van de stabiliteit van het financiële systeem en bij het daarbij behorende uitoefenen van toezicht op dit systeem, functioneerde de Bank niet optimaal. Ik breng in herinnering dat zij vooral gedurende de jaren tachtig en negentig van de voorgaande eeuw degenereerde tot grossier in geld ten behoeve van de Staat. Excessieve monetaire financiering van buitensporige begrotingstekorten bracht veel rampspoed voor land en volk en ondermijnde de reputatie van beleidsvoerders en het imago van het financiële systeem.

In meer recente jaren werd de Bank, mede op aandrang van de Staat en door het niet door haar management kunnen weerstaan van deze aandrang, evenzeer betrokken bij transacties zonder dat daarbij afdoende rekening werd gehouden met en soms zelfs met miskennen van letter en geest van de vigerende wet- en regelgeving, alsook met gemaakte afspraken. Wat dit laatste betreft, verwijs ik naar de omzetting van kort- in langlopende schuld van de Staat bij de Bank in 2015, alsook naar de slechts enkele maanden geleden gedane eenzijdige opzegging door de regering van het Memorandum van Overeenstemming inzake het niet langer doen van een beroep van de Staat op de kredietfaciliteiten van de Bank.

De twijfel bij delen van het publiek over de toekomstige beleidsvoering van de Bank en over de mate waarin zij in staat zal zijn autonoom een beleidsvisie te ontwikkelen en uit te voeren die geheel in overeenstemming is met haar wettelijke taakopdracht, wordt verder gevoed door het onlangs instellen van een Monetary and Fiscal Coordination Committee. Dit is op zich een goed initiatief, dat ook in andere landen veel is genomen. In het geval van het ontbreken of niet naleven van deugdelijke spelregels voor zijn functioneren, bergt de instelling van dit comité echter het risico in zich van verstoring van de zelfstandige oordeelsvorming en van de gezonde bedrijfsvoering van de Bank.

Het aangeduide risico van staatsinmenging is geenszins denkbeeldig. De Staat en de Bank streven immers op korte termijn maar al te vaak andersoortige en conflicterende beleidsdoelstellingen na en hebben bij de beleidsuitvoering uiteenlopende prioriteiten. Gelet op haar niet vlekkeloze track record en op de veroudering van bepaalde aspecten van de bankwetgeving, is het de vraag of de Bank in de toekomst er steeds voor zal kunnen zorgen dat het coördinatie-overleg geen afbreuk doet aan de prioriteit die zij voortdurend moet geven aan uitvoering van haar wettelijke taakopdracht.

Het bovenstaande houdt in dat er nog onvoldoende indicaties zijn dat de Bank de facto onafhankelijk kan en zal opereren ten opzichte van de overheid. Het risico van interventie door de regering blijft aanwezig, gegeven het wisselvallig macro-economisch klimaat, dat onder meer tot uitdrukking komt in het structureel onhoudbaar budgettaire beleid. Zolang er sprake is van excessieve budgettaire tekorten, zal het risico van het doen van een beroep op de kredietfaciliteiten van de Bank voelbaar blijven. Ondanks goede voornemens zijn nog geen afdoende, juridisch afdwingbare garanties ter voorkoming van herhaling van door de Staat geïnitieerde ontsporing van het monetaire beleid. De zorg van de critici van het Algemeen Voorschrift is dan ook niet op onrealistische gronden gebaseerd.

5. De verdere institutionele versterking van de Bank

Ofschoon er vooruitgang wordt geboekt met de institutionele versterking van de Bank, moet worden vastgesteld dat het betreffende proces te traag verloopt en nog te weinig tastbare vruchten afwerpt. Er is dan ook nog veel ruimte voor verdere verbetering van haar institutionele structuur. Mijn oordeel vindt ondersteuning in het volgende citaat op pagina 15 van het rapport van 2018 van de staf van het Internationale Monetair Fonds inzake de artikel IV consultatie van Suriname. In dit rapport heb ik overigens niet kunnen lezen dat het Fonds een voortgaande

concentratie van de bancaire vreemde valutadeposito's heeft geadviseerd en ben evenmin op de hoogte van de onderbouwing van dit advies.

“The first safeguards assessment of the CBvS was completed in June 2016. It found significant risks in the areas of governance, central bank legislation, financial reporting, and the external audit of the central bank. Legislation should be quickly submitted to recapitalize the CBvS and to align its institutional structure with international best practices. To improve transparency, the CBvS should finalize and publish its audited financial statements for 2015–2017 and commit to their timely publication going forward.”

Het zonder verder uitstel uitvoeren van de aanbevelingen zal ertoe bijdragen dat de Bank een waardigere partner wordt op het financiële speelveld en beter kan voldoen aan de eerder genoemde criteria om de voordelen te plukken die een gedeeltelijke concentratie van de bancaire vreemde valutadeposito's met zich meebrengt, zonder dat daarbij noemenswaardige schaduwzijden opdoemen. Het zal echter enige tijd duren alvorens de gewenste verbeteringen inderdaad worden gerealiseerd. Wij moeten beleidsvoerders nog enige tijd gunnen hieraan te werken.

Vaststaat dat het uitvoeren van de aanbevelingen zal bijdragen tot herstel van het publieke vertrouwen in het doelmatiger functioneren van de Bank en tot vermindering van het risico dat de aangekondigde aanpassing van de kasreserve-regeling extra verontrusting wekt bij de cliënten van banken over het waarborgen van de veiligheid, de liquiditeit en de ongehinderde overmaking naar het buitenland van hun vreemde valuta deposito's. Naarmate de risico's verbonden aan bedoelde aanpassing worden getemperd als uitvloeisel van wijs beleid van de autoriteiten, ontstaat er geleidelijk meer ruimte voor het verantwoord kunnen doorvoeren van de beoogde centralisatie van de bancaire vreemde valutadeposito's. Dit houdt in dat een geleidelijke invoering van de concentratie de voorkeur verdient boven een abrupte.

6. De relevantie van de afspraken met de Surinaamse Bankiersvereniging

De afspraken gemaakt in het kader van de aanpassing van de kasreserve worden door mij op zich positief beoordeeld; zij bieden een zekere waarborg voor de veiligheid, de kwaliteit en een deugdelijk administratief beheer van de belegde kasreserves, zoals beoogd door de Surinaamse Bankiersvereniging. Zij verdient hiervoor een compliment. Het is echter de vraag of deze waarborg de gewenste assurance biedt.

Hierbij is het van belang om te beseffen dat een positieve omstandigheid vaak schaduwzijden oproept. Zo brengt (als ik het goed begrijp) de zogenaamde ring-fencing conditie met zich mee dat de Bank de kasreservemiddelen nimmer mag inzetten bij de uitvoering van het monetaire beleid en bij het fungeren als lender of last resort in het kader van haar functioneren als hoedster van de stabiliteit van de bancaire sector. Het volgens mij belangrijkste voordeel van de centralisatie van de kasreservemiddelen komt dan goeddeels te vervallen. Internationale reserves zijn juist bedoeld om het vertrouwen te borgen dat tijdelijke onevenwichtigheden in het betalingsverkeer op verantwoorde wijze worden opgevangen.

Ook in ander opzicht heb ik geen overdreven verwachting van de voordelen die het Algemeen Voorschrift in zijn huidige vorm met zich zal meebrengen. Zo is het weliswaar terecht om te stellen dat door de centralisatie de internationale reserves toenemen, maar deze toename levert de Bank weinig profijt op. Zoals afgesproken mogen deze reserves immers nimmer worden gebruikt bij haar dagelijkse bedrijfsvoering. Bovendien heeft het plaatsen van kasreservemiddelen bij de Bank ook geen invloed op haar netto vreemde valutapositie. Tegenover de van de banken ontvangen deviezen, ontstaat immers een compenserende schuld in vreemde valuta. De geregistreerde verhoging van de internationale reserves van de Bank heeft dan louter een window dressing effect.

Ook voor de algemene banken, die thans hun vreemde valutamiddelen kunnen plaatsen bij een A-1 rated correspondent financiële bank, brengt het Algemeen Voorschrift nauwelijks materieel voordeel. Door het onderbrengen van de kasreserve bij de Bank, neemt hun solvabiliteitspositie in formele zin weliswaar toe, maar de toename vloeit louter voort uit de achterhaalde risicowegingstechniek van de Bank for International Settlements. In materiële zin impliceert de onderbrenging een verslechtering, omdat een internationale A-1 rated bank nu eenmaal financieel krachtiger is dan de Bank.

In steeds bredere kring leeft het oordeel dat niet elke overheid en elke centrale bank vanuit een risico-oogpunt gelijkwaardig is en een solvabiliteitsweging van nul verdient. Ook hier heeft de verbeterde solvabiliteit in materiële zin slechts een window dressing effect. Het argument dat dat de concentratie de solvabiliteit van banken verhoogt is naar mijn mening dan ook niet echt valide. Het is veeleer een teken van zwakte als een bank zich op dit kunstmatig argument beroept.

Op grond van het voorgaande ben ik geneigd de door de voorstanders van het Algemeen Voorschrift genoemde voordelen in materiële zin als nogal matig te beoordelen. Hiertegenover staan risico's, die tot ontlading kunnen komen indien en zodra het op zich al broze publieke vertrouwen in het financiële systeem en in de toekomstige financieel economische ontwikkeling verder afneemt. Deze risico's staan in verband met onderstaande overwegingen en hebben in de kern betrekking op het volgende:

- De onzekerheid over de mate waarin het huidige Algemeen Voorschrift de thans ontstane verontrusting bij de deposanten van vreemde valuta zal kunnen temperen en over de invloed die dit voorschrift heeft op het publieke vertrouwen in de Bank;
- De vraag of de Surinaamse Bankiersvereniging adequate en eventueel juridisch afdwingbare acties kan initiëren, indien de Bank de kasreservemiddelen op oneigenlijke wijze mobiliseert, in strijd met andere gemaakte afspraken handelt, dan wel eenzijdig en/of het Algemeen Voorschrift in voor de banken en hun cliënten in ongunstige zin wijzigt;

- De onduidelijkheid over het tempo waarin de zo noodzakelijke institutionele versterking zodanige vruchten zal afwerpen, dat de Bank in staat zal zijn en door de regering in staat zal worden gesteld zich bij voortduring te houden aan de gemaakte afspraken; en
- De kans dat de disciplinerende werking van de bestaande monetaire wet- en regelgeving wordt ontkracht op momenten dat het macro-economische omgevingsklimaat verslechtert en wanneer onder meer de toestand van staatsfinanciën daartoe aanleiding geeft.

7. Een alternatief voorstel voor centralisatie van de vreemde valutakasreserves

Op grond van de door mij gemaakte analyse kom ik tot de conclusie dat de afspraken tussen de Bank en de Surinaamse Bankiersvereniging diverse positieve elementen bevatten. Dit is op zich bemoedigend en tot op zekere hoogte ook geruststellend. Er is niettemin een reëel risico dat de aangekondigde verplichting tot het in het vervolg bij de Bank aanhouden van een kasreserve per saldo slechts een beperkt of in het geheel geen positief netto effect zal hebben. In het uiterste geval bergt het huidige Algemeen Voorschrift zelfs het risico van een averechtse werking in zich, indien zij aanleiding geeft tot een zekere kapitaalvlucht. Factoren die risico's kunnen vergroten zijn de aard van de gemaakte afspraken, het broze vertrouwen van de houders van vreemde valutadeposito's in het financiële systeem, alsook verwarring wekkende publiciteit rond dit voorschrift.

Omdat er geen goed zicht is in wat ons in de toekomst te wachten staat, kan ik geen harde uitspraken doen over het uiteindelijk effect van het huidige Algemeen Voorschrift. Naar mijn overtuiging is er echter ruimte voor zodanige aanpassing van het voorschrift, dat enerzijds meer profijt wordt gehaald uit het door mij genoemde belangrijkste voordeel dat de centralisatie van de reserves kan bieden. Aanpassing van het voorschrift is ook wenselijk om de risico's die het kan oproepen verder te temperen.

Tegen de boven geschetste achtergrond geef ik in overweging na te denken en te discussiëren over een door mij bedachte alternatieve strategie om de beoogde centralisatie doelmatiger te realiseren. De strategie vereist aanpassing van het Algemeen Voorschrift door daarin de volgende gedachten te incorporeren:

- Een voorzichtige, stapsgewijze invoering per begin 2021 van de centralisatie van de kasreservemiddelen. Hierbij wordt op genoemd tijdstip krachtens het voorschrift initieel 10% van de kasreservemiddelen in beheer gegeven aan de Bank. Door de geleidelijke invoering van het voorschrift wordt de tijdsruimte gecreëerd voor het in versneld tempo doorvoeren van de zo noodzakelijke institutionele versterking van de Bank. Centralisatie is pas echt verantwoord en raadzaam indien de financiële soliditeit van en het publieke vertrouwen in de Bank zich in aanvaardbare mate hebben hersteld. Hierdoor wordt het risico van het tot ontlading komen van averechtse reacties getemperd. Om deze reden verdient een geleidelijke invoering van het voorschrift de voorkeur boven een abrupte.

- Een effectiever evaluatie- en controle mechanisme, waarbij betrokken partijen met inzet van ter zake deskundigen jaarlijks de effectiviteit van het Algemeen Voorschrift evalueren. Bij een positief oordeel wordt elk jaar additioneel 10% van de kasreservemiddelen aan de Bank overgedragen totdat in 2026 een maximum van 50% wordt bereikt. Indien de beoordeling negatief uitvalt wordt de regeling heroverwogen. In het uiterste geval kan dan de slotsom worden bereikt dat de tijd nog niet rijp is voor concentratie van de kasreservemiddelen. Hierover dienen concrete afspraken te worden gemaakt en bindende, door de Surinaamse Bankiersvereniging juridisch afdwingbare voorzieningen te worden getroffen;
- Een afspraak dat de Bank de kasreservemiddelen mag beschouwen als onderdeel van haar internationale reserves, die geheel naar haar eigen inzicht inzetbaar zijn bij de uitvoering van het monetaire beleid en bij het fungeren van lender of last resort. Hierdoor krijgt zij de speelruimte om schaalvoordelen bij het beheer van bedoelde reserves te genereren, alsook om de effectiviteit en de slagkracht van het monetaire en het toezicht beleid te vergroten. De Bank krijgt in deze opzet de algehele verantwoordelijk voor het middelenbeheer. Op deze wijze kan het meeste profijt worden gehaald uit belangrijkste potentiële voordeel van de centralisatie. Opvallend is dat in de discussie nog nauwelijks aandacht is besteed aan dit voordeel.